MEKONG RIVER COMMISSION
MRC
FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

សេចក្តីណែនាំអំពី

វិធាននីតិវិធីរបស់គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ

សម្រាប់

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការស្តីពីធនធានទឹកទន្លេមេគង្គ

PDIES PWUM PNPCA PMFM PWQ

អាងទន្លេមេគង្គលើ
អាងទន្លេមេគង្គ
ចិន
មីយ៉ាន់ម៉ា
ហាណូយ
ឡាវ
វៀងច័ន្ទ
អាងទន្លេ
មេគង្គក្រោម
ទន្លេមេគង្គ
ថៃ
វៀតណាម
បាងកក
ភ្នំពេញ
កម្ពុជា
ជ

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការស្តីពីធនធានទឹក សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍអាងទន្លេមេគង្គ ប្រកបដោយចីរភាព

ទន្លេមេគង្គគឺជាទន្លេមួយក្នុងចំណោមទន្លេធំៗជាងគេរបស់ពិភពលោក ដែលមានប្រវែង ៤.៩០០ គីឡូម៉ែត្រ ហូរកាត់ប្រទេស ចំនួនប្រាំមួយ៖ ចិន មីយ៉ានម៉ា ថៃ ឡាវ កម្ពុជា និងវៀតណាម។ ទន្លេនេះ ល្បីល្បាញ ដោយសារជីវចម្រុះដ៏សម្បូរបែប និងសម្បូរដោយធនធានធម្មជាតិ ដែលជួយទ្រទ្រង់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋជាង ៦៥ លាននាក់ ដែលរស់នៅក្នុងតំបន់អាងទន្លេមេគង្គក្រោម។ មានឈ្មោះជា "មាតាទន្លេ" ទន្លេនេះ ផ្តល់នូវសក្តានុពលយ៉ាងធំធេង សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតំបន់នេះ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កំណើនចំនួនប្រជាជនយ៉ាងឆាប់រហ័ស ការបង្កើនល្បឿននៃការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទឹក គ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិធ្ងន់ធ្ងរ ដែលកើតឡើងដោយសារសកម្មភាពមនុស្សផង និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុផង បានបង្កការគំរាមកំហែងធ្ងន់ធ្ងរដល់ការគ្រប់គ្រង និងការអភិវឌ្ឍធនធានទឹកក្នុងទន្លេមេគង្គ។

នៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ពោលចាប់តាំងពីទសវត្សរ៍ ១៩៥០ មក ប្រទេសទាំងបួន ដែលស្ថិតនៅតំបន់អាងទន្លេមេគង្គក្រោម គឺ កម្ពុជា ឡាវ ថៃ និងវៀតណាម បាន និងកំពុងធ្វើការងាររួមគ្នា ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានា។ ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៥ ប្រទេសទាំងនេះបានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀង ដើម្បីលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើបញ្ហាធនធានទឹកក្នុងតំបន់ និងបានបង្កើតគណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ (ហៅកាត់ថា MRC) ដើម្បីរួមគ្នាគ្រប់គ្រងធនធានទឹករួម ឱ្យកាន់តែមាននិរន្តរភាព និងសមធម៌ បន្ថែមទៀត។

ចាប់តាំងពីពេលនោះមក MRC បានក្លាយជាវេទិកាមួយ សម្រាប់ដំណោះស្រាយការទូតក្នុងវិស័យធនធានទឹក ដើម្បីឱ្យប្រទេសទាំងបួនសហការគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ក្នុងការលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ធនធានទឹក បើទោះបីជាប្រទេសទាំងនេះមានផលប្រយោជន៍ជាតិ និងអាទិភាពអភិវឌ្ឍន៍ខុសៗគ្នាយ៉ាងណាក៏ដោយ។ ដោយមាននាទីជាមជ្ឈមណ្ឌលចំណេះដឹងផង គណៈកម្មការនេះ បានប្រមូលផ្តុំ និង ចែករំលែកចំណេះដឹងវិទ្យាសាស្ត្រ និងជំនាញបច្ចេកទេសយ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ក្នុងវិស័យនានាពាក់ព័ន្ធនឹងធនធានទឹក ដូចជា វិស័យនេសាទ ការគ្រប់គ្រងទឹកជំនន់ និងគ្រោះរាំងស្ងួត និងនាវាចរណ៍ ដើម្បីគាំទ្រឱ្យមានការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់អាងទន្លេឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរឡើង។

កិច្ចព្រមព្រៀងមេគង្គ និងនីតិវិធីរបស់ MRC កំណត់ក្របខ័ណ្ឌកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ

កិច្ចព្រមព្រៀងមេគង្គឆ្នាំ ១៩៩៥ ដាក់ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ ដើម្បីឱ្យប្រទេសទាំងបួនសហការគ្នាអភិវឌ្ឍន៍ និងគ្រប់គ្រងធនធានទឹកឱ្យរឹតតែល្អប្រសើរបន្ថែមទៀត ដើម្បីនាំមកនូវអត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច ហើយទន្ទឹមគ្នាដើម្បីការពារបរិស្ថាន។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ដាក់ចេញនូវបេសកកម្ម និងគោលដៅរបស់ស្ថាប័ននេះ និងបានកំណត់ពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័នទាំងបី គឺ ក្រុមប្រឹក្សា គណៈកម្មាធិការរួម និងលេខាធិការដ្ឋាន ព្រមទាំងគោលបំណងជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ។ ចុងក្រោយ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ បានប្រគល់ភារកិច្ចឱ្យ MRC លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ទឹកឱ្យបានល្អប្រសើរ និងធានានូវការអភិវឌ្ឍតំបន់អាងទន្លេនេះប្រកបដោយតុល្យភាពនិងគាំទ្រដល់ការសម្រេចបានសក្ដានុពលពេញលេញនៃទន្លេមេគង្គ តាមរយៈការដាក់ចេញនូវផែនការអភិវឌ្ឍន៍អាងទន្លេ។

ជាច្រើនឆ្នាំកន្លងមកនេះ MRC និងប្រទេសជាសមាជិកបានរៀបចំនូវវិធាននីតិវិធីចំនួនប្រាំ និងគោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេសពាក់ព័ន្ធ ស្ដីពីការចែករំលែកទិន្នន័យ ការពិនិត្យតាមដានការប្រើប្រាស់ទឹក កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការប្រើប្រាស់ទឹក ការរក្សាលំហូរទឹក និងគុណភាពទឹក។ វិធាននីតិវិធីបីដំបូង កំណត់ពីដំណើរការសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើធនធានទឹក ខណៈដែលវិធាននីតិវិធី ដែលនៅសល់ផ្សេងទៀត កំណត់ពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់វាយតម្លៃស្ថានភាពទឹក។ វិធានទាំងនេះ ដែលហៅថា នីតិវិធីរបស់ MRC គឺជាឧបករណ៍រួម ដែលមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ សម្រាប់អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងមេគង្គ។

វិធាននីតិវិធីទាំងប្រាំ មានដូចតទៅ៖

PDIES

នីតិវិធីសម្រាប់ការដោះដូរ និងការចែករំលែកទិន្នន័យ និងព័ត៌មាន (PDIES) ត្រូវបានអនុម័តក្នុងឆ្នាំ ២០០១ ដើម្បីដោះដូរទិន្នន័យ និងព័ត៌មានជុំវិញសូចនាករសំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធនឹងទឹក ក្នុងចំណោមប្រទេសជាប់ទន្លេមេគង្គទាំងបួន។

PWUM

នីតិវិធីសម្រាប់ការពិនិត្យតាមដានការប្រើប្រាស់ទឹក (PWUM) ត្រូវបានអនុម័តក្នុងឆ្នាំ ២០០៣ ដើម្បីបង្កើតនូវប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានការប្រើប្រាស់ទឹកក្នុងទន្លេមេគង្គ និងដៃទន្លេក្នុងវិស័យផ្សេងៗប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដូចជា ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកក្នុងប្រទេស ធារាសាស្រ្ត និងវារីអគ្គិសនីជាដើម។

PNPCA

នីតិវិធីសម្រាប់ការជូនដំណឹង ការពិគ្រោះយោបល់ជាមុន និងកិច្ចព្រមព្រៀង (PNPCA) ត្រូវបានអនុម័តក្នុងឆ្នាំ ២០០៣ ដើម្បីសម្រួលដល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជុំវិញការប្រើប្រាស់ទឹក និងការអភិវឌ្ឍ ដោយបានដាក់ចេញនូវដំណើរការដាក់លាក់ចំនួនបី សម្រាប់គម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទឹក ដែលត្រូវបានស្នើឡើង។

PMFM

នីតិវិធីសម្រាប់រក្សាលំហូរទឹកលើទន្លេមេ (PMFM) ត្រូវបានអនុម័តក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ ដើម្បីដាក់ចេញនូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់វាយតម្លៃ និងដំណើរការពិនិត្យតាមដាន និងរក្សាលំហូរទឹកឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ក្នុងទន្លេមេគង្គ និងទន្លេសាប។

PWQ

នីតិវិធីសម្រាប់គុណភាពទឹក (PWQ) ត្រូវបានអនុម័តក្នុងឆ្នាំ ២០១១ ដើម្បីពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ សម្រាប់ពិនិត្យតាមដាន និងការពារគុណភាពទឹកក្នុងទន្លេមេគង្គ និងទន្លេបាសាក់ ដោយប្រើប្រាស់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់វាយតម្លៃដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា។

សៀវភៅនេះពន្យល់ពីវិធាននីតិវិធីទាំងប្រាំ ដោយប្រើប្រាស់ភាសាសាមញ្ញ និងបង្ហាញឱ្យឃើញថា វិធាននីតិវិធីទាំងនេះ មានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំង សម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការទឹកនៅថ្នាក់តំបន់ ក៏ដូចជាការគ្រប់គ្រង និងការអភិវឌ្ឍតំបន់អាងទន្លេនេះ ប្រកបដោយចីរភាព។

កសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការចែករំលែកទិន្នន័យក្នុងតំបន់

ការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកឆ្លងដែនក្នុងតំបន់មេគង្គ ពឹងអាស្រ័យយ៉ាងខ្លាំង លើភាពអាចរកបាននូវទិន្នន័យ និងព័ត៌មាន ដែលអាចជឿទុកចិត្តបាន អំពីវិស័យនានា។ រាប់តាំងពីវិស័យជលផល ជលសាស្ត្រ រហូតដល់គុណភាពទឹក ទិន្នន័យដែលប្រមូលបានពីតំបន់អាងទន្លេទាំងមូល មានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំង ដើម្បីឱ្យគេអាចយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ពីស្ថានភាពរបស់អាងទន្លេនេះ។ យ៉ាងណាក៏ដោយ ការប្រមូលទិន្នន័យអំពីបាតុភូតឆ្លងដែន គឺជាការលំបាក ដោយហេតុថាប្រទេសនានា ជាធម្មតា ដាក់កម្រិតលើការចែករំលែកទិន្នន័យក្នុងស្រុក ជាមួយប្រទេសផ្សេងទៀត ដោយសារតែមូលហេតុសន្តិសុខជាតិ និងមូលហេតុផ្សេងទៀត។

ដើម្បីសម្រួលឱ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ក្នុងការដោះដូរទិន្នន័យ MRC និង ប្រទេសជាសមាជិកបានរៀបចំនីតិវិធីសម្រាប់ការដោះដូរ និងការចែករំលែកទិន្នន័យ និងព័ត៌មាន (ដែលហៅកាត់ថា PDIES) ដែលបានដាក់ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌ ដើម្បីឱ្យប្រទេសជាប់ទន្លេមេគង្គចែករំលែកទិន្នន័យក្នុងតំបន់ ដើម្បីឱ្យការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកកាន់តែមានភាពល្អប្រសើរជាងមុន។ អនុម័តក្នុងខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០១ នីតិវិធីសម្រាប់ការដោះដូរ និងការចែករំលែកទិន្នន័យ និងព័ត៌មាននេះ បានក្លាយជាវិធានដំបូងគេ សម្រាប់គាំទ្រដល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសទាំងបួនតាមដងទន្លេមេគង្គ។